

EBA/GL/2023/07

27 november 2023

Richtsnoeren tot wijziging van Richtsnoeren EBA/GL/2021/16

betreffende de kenmerken van een op risico gebaseerde aanpak van het toezicht op de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering en de maatregelen die moeten worden genomen wanneer toezicht op basis van het risico plaatsvindt overeenkomstig artikel 48, lid 10, van Richtlijn (EU) 2015/849 (“richtsnoeren inzake op risico gebaseerd toezicht”)

1. Naleving en kennisgevingsverplichtingen

Status van deze richtsnoeren

1. Dit document bevat richtsnoeren die zijn uitgebracht op grond van artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1093/2010¹. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 moeten bevoegde autoriteiten en financiële instellingen zich tot het uiterste inspannen om aan die richtsnoeren te voldoen.
2. Richtsnoeren geven weer wat in de opvatting van EBA passende toezichtpraktijken binnen het Europees Stelsel voor financieel toezicht zijn en hoe het recht van de Unie op een specifiek gebied dient te worden toegepast. Bevoegde autoriteiten als bedoeld in artikel 4, lid 2, van Verordening (EU) 1093/2010 voor wie richtsnoeren gelden, dienen hieraan te voldoen door deze op passende wijze in hun praktijken te integreren (bijvoorbeeld door hun wettelijk kader of hun toezichtprocessen aan te passen), ook wanneer richtsnoeren primair tot instellingen zijn gericht.

Rapportageverplichtingen

3. Overeenkomstig artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1093/2010 moeten bevoegde autoriteiten EBA er vóór 13.05.2024 van in kennis stellen of zij aan deze richtsnoeren voldoen of voornemens zijn deze op te volgen, met opgave van redenen indien zij niet aan de richtsnoeren voldoen of niet voornemens zijn deze op te volgen. Bevoegde autoriteiten die bij het verstrijken van de termijn niet hebben gereageerd, worden door EBA geacht niet aan de richtsnoeren te hebben voldaan. Kennisgevingen worden ingediend door het formulier op de EBA-website in te sturen onder vermelding van "EBA/GL/2023/07". Kennisgevingen dienen te worden ingezonden door personen die gemachtigd zijn om namens hun bevoegde autoriteit mee te delen of deze al dan niet aan de richtsnoeren voldoet. Elke verandering in de status van de naleving wordt eveneens aan EBA gemeld.
4. Kennisgevingen worden overeenkomstig artikel 16, lid 3, van de EBA-verordening op haar website bekendgemaakt.

¹ Verordening (EU) nr. 1093/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Bankautoriteit), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/78/EG van de Commissie (PB L 331 van 15.12.2010, blz. 12).

2. Onderwerp, toepassingsgebied en definities

Adressaten

5. Deze richtsnoeren zijn gericht tot bevoegde autoriteiten als gedefinieerd in artikel 4, lid 2, punt iii), van Verordening (EU) nr. 1093/2010.

3. Tenuitvoerlegging

Ingangsdatum

6. Deze richtsnoeren gelden met ingang van 30 december 2024.

4. Wijzigingsvoorstellen

i. Wijzigingen in “Onderwerp, toepassingsgebied en definities”

7. Paragraaf 5 wordt als volgt gewijzigd:

“In deze richtsnoeren worden overeenkomstig artikel 48, lid 10, van Richtlijn (EU) 2015/8492 en artikel 36, lid 3, van Verordening (EU) 2023/1113³ de kenmerken gespecificeerd van een op risico gebaseerde aanpak van het toezicht op de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering (AML/CFT) en de stappen die de bevoegde autoriteiten moeten nemen bij het uitvoeren van AML/CFT-toezicht op basis van risicogevoeligheid.

8. Paragraaf 8 wordt als volgt gewijzigd:

“Tenzij anders aangegeven, hebben de termen die in Richtlijn (EU) 2015/849 en Verordening (EU) 2015/1113 worden gebruikt en gedefinieerd, in deze richtsnoeren dezelfde betekenis. In deze richtsnoeren gelden bovendien de volgende definities:”

ii. Wijzigingen in “Richtsnoer 4.1: Toepassing van het RBS-model”

4.1.3 Te beoordelen subjecten

9. Paragraaf 19 wordt als volgt gewijzigd:

“Wanneer een bevoegde autoriteit weet, of redelijke gronden heeft om te vermoeden dat het risico dat verbonden is aan een individuele kredietinstelling of financiële instelling in een cluster aanzienlijk verschilt van het risico dat verbonden is aan andere kredietinstellingen of financiële instellingen in dat cluster, moet de bevoegde autoriteit die kredietinstelling of financiële instelling uit het cluster verwijderen en haar hetzij individueel, hetzij als onderdeel van een ander cluster van kredietinstellingen of financiële instellingen die aan een vergelijkbaar niveau van ML/TF-risico zijn blootgesteld, beoordelen. De kredietinstelling of financiële instelling dient ook uit een cluster te worden verwijderd in omstandigheden waarin:

- de uiteindelijke begunstigde eigenaars van de kredietinstelling of financiële instelling personen zijn wier integriteit twijfelachtig is in verband met bezorgdheid over het witwassen van geld of terrorismefinanciering; of

² Richtlijn (EU) 2015/849 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2015 inzake de voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld of terrorismefinanciering, tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van Richtlijn 2005/60/EG van het Europees Parlement en de Raad en Richtlijn 2006/70/EG van de Commissie (PB L 141 van 5.6.2015, blz. 73).

³ Verordening (EU) 2023/1113 van het Europees Parlement en de Raad van 31 mei 2023 betreffende bij geldovermakingen en overdrachten van bepaalde cryptoactiva te voegen informatie en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2015/849 (herschikking) (PB L 150 van 9.6.2023, blz. 1).”

- het interne controlekader van de kredietinstelling of financiële instelling tekortkomingen vertoont die gevolgen hebben voor de beoordeling van het restrisico van de kredietinstelling of financiële instelling; of
- de kredietinstelling of financiële instelling aanzienlijke wijzigingen in haar producten of diensten heeft aangebracht of deze wijzigingen mogelijk heeft gecombineerd met veranderingen in haar leveringskanalen, haar klantenbestand of de verschillende geografische gebieden waar de diensten of producten worden geleverd.

Bij het beoordelen van deze punten dienen de bevoegde autoriteiten rekening te houden met geschiktheidsbeoordelingen die zijn uitgevoerd op grond van prudentiële kaders, met name, waar van toepassing, beoordelingen met betrekking tot de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en van de hoofden van interne controlefuncties, met inbegrip van beoordelingen die zijn uitgevoerd overeenkomstig de gezamenlijke richtsnoeren van ESMA en EBA⁴ inzake deskundigheid en betrouwbaarheid en de EBA-richtsnoeren inzake interne governance⁵.

In het geval van aanbieders van cryptoactivadiensten dienen de bevoegde autoriteiten te overwegen de afdelingen 1, 2, 3 en 5 van titel II, afdeling 6 van titel III, afdelingen 8 en 9 van titel IV en titel V van de EBA-richtsnoeren inzake interne governance voor beleggingsondernemingen⁶ toe te passen voor AML/CFT-doeleinden.⁷

4.1.4 Samenwerking

10. Paragraaf 22 wordt als volgt gewijzigd:

“De bevoegde autoriteiten dienen rekening te houden met de doelstelling van hun samenwerking en informatie-uitwisseling met andere belanghebbenden en op basis daarvan te bepalen op welke wijze deze samenwerking het doeltreffendst kan plaatsvinden, aangezien niet elke aanpak even geschikt is in alle omstandigheden. De bevoegde autoriteiten dienen er met name voor te zorgen dat zij effectief samenwerken met de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor het gedrag van en het prudentieel toezicht op hetzelfde te beoordelen subject.”

⁴ Gemeenschappelijke ESMA- en EBA-richtsnoeren voor het beoordelen van de geschiktheid van leden van het leidinggevend orgaan en medewerkers met een sleutelfunctie overeenkomstig Richtlijn 2013/36/EU en Richtlijn 2014/65/EU, [EBA/GL/2021/06](#).

⁵ De EBA-richtsnoeren inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn 2013/36/EU, [EBA/GL/2021/05](#).

⁶ De EBA-richtsnoeren inzake interne governance overeenkomstig Richtlijn (EU) 2019/2034, [EBA/GL/2021/14](#).

⁷ Dit doet geen afbreuk aan artikel 68 van Verordening (EU) 2023/1114 (MiCA) betreffende governanceregelingen voor aanbieders van cryptoactivadiensten.”

iii. **Wijzigingen in “Richtsnoer 4.2: Stap 1 – Identificatie van risicofactoren en risicobeperkende factoren”**

4.2.2 Informatiebronnen

11. Aan paragraaf 31 worden de volgende nieuwe punten toegevoegd:

“k) de analyseresultaten van een of meer geavanceerde analysetools; of

l) kennisgevingen van herhaaldelijk in gebreke blijvende betalingsdianstaaubieders of aanbieders van cryptoactivadiensten die overeenkomstig artikel 8, lid 2, artikel 12, lid 2, artikel 17, lid 2, en artikel 21, lid 2, van Verordening (EU) 2023/1113 bij de verantwoordelijke bevoegde autoriteiten zijn ingediend, voor zover deze aanbieders onder het toezicht van de bevoegde autoriteit vallen.”

4.2.5 Sectorbrede ML/TF-risicofactoren

12. Paragraaf 37 wordt als volgt gewijzigd:

“De bevoegde autoriteiten moeten een goed inzicht hebben in de risicofactoren die relevant zijn voor alle sectoren die onder hun toezicht staan. Om relevante risicofactoren in de betrokken sectoren vast te stellen, dienen de bevoegde autoriteiten eerst te bepalen welke sectoren onder hun toezicht staan. Om zich een beeld te vormen van de sectoren, dienen de bevoegde autoriteiten de meldingsplichtige entiteiten in te delen in categorieën overeenkomstig de lijst van instellingen in de definitie van kredietinstellingen en financiële instellingen in artikel 3, punten 1 en 2, van Richtlijn (EU) 2015/849.”

13. Paragraaf 38 wordt als volgt gewijzigd:

“Afhankelijk van de omvang van een sector en de aard van de te beoordelen subjecten dienen de bevoegde autoriteiten te overwegen sectoren verder op te splitsen in subsectoren. Dit kan nodig zijn wanneer een sector bestaat uit te beoordelen subjecten die sterk verschillen doordat een aanzienlijk deel van de te beoordelen subjecten soortgelijke kenmerken en bedrijfsmodellen heeft die hen onderscheiden van de rest van de sector. Soortgelijke kenmerken kunnen onder meer betrekking hebben op het soort aangeboden producten en diensten, de gebruikte leveringskanalen en het soort klanten dat zij bedienen. Voorbeelden van subsectoren zijn geldtransactiekantoren, particuliere banken, makelaarsbedrijven en beurzen voor cryptoactiva, die respectievelijk subsectoren van betalingsinstellingen, kredietinstellingen, beleggingsondernemingen en aanbieders van cryptoactivadiensten vormen. Om zich een beeld te vormen van de sectoren en subsectoren en hun specifieke kenmerken dienen de bevoegde autoriteiten zich te baseren op titel II van de richtsnoeren van EBA inzake AML/CFT-risicofactoren.”

4.2.6 Soort informatie die nodig is om risicofactoren te identificeren

14. Aan paragraaf 41 wordt punt l) toegevoegd:

“l) indien het gebruik van technologie, zoals distributed ledger technology (DLT) of anonimiteit-verhogende functies, essentieel is voor het bedrijfsmodel en de bedrijfsvoering van de sector of subsector: het effect dat deze technologie heeft op de blootstelling van de sector of subsector aan het risico op witwassen en financiering van terrorisme.”

15. Paragraaf 44 punten c) en f), worden als volgt gewijzigd:

“c) de aard en complexiteit van de geleverde producten en diensten en het soort verrichte transacties;”

“f) het geografische gebied van de bedrijfsactiviteiten, met name wanneer daarbij derde landen met een hoog risico zijn betrokken⁸, met inbegrip van, wanneer van toepassing, de landen van oorsprong of vestiging van een aanzienlijk deel van de klanten van de te beoordelen subjecten en de geografische banden van hun gekwalificeerde aandeelhouders of uiteindelijke begunstigden;”

16. In paragraaf 45, punt a), wordt het volgende subpunt ingevoegd:

“v) van geavanceerde analysetools en platforms waar diensten van het te beoordelen subject worden verleend met behulp van DLT- of blockchaintechnologie.”

iv. Wijzigingen in “Richtsnoer 4.3: Stap 2 – Risicobeoordeling”

4.3.3 Individuele risicobeoordelingen

17. Paragraaf 59, punt a), wordt als volgt gewijzigd:

“a) of de in artikel 8, lid 4, en artikel 19, onder a), van Richtlijn (EU) 2015/849 genoemde AML/CFT-systemen en -controles zijn ingevoerd en worden toegepast. Deze controles moeten voldoende omvattend zijn en in verhouding staan tot de ML/TF-risico’s;”

v. Wijzigingen in “Richtsnoer 4.4: Stap 3 – Toezicht”

4.4.2 Toezichtstrategie

18. Paragraaf 78, punt e), wordt als volgt gewijzigd:

⁸ EBA-richtsnoeren krachtens artikel 17 en artikel 18, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 betreffende cliëntenonderzoek en de factoren die kredietinstellingen en financiële instellingen in overweging dienen te nemen wanneer zij het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden witwasrisico en risico van terrorismefinanciering beoordelen (“de richtsnoeren inzake ML/TF-risicofactoren”) [EBA/GL/2021/02](#).

“e) bepalen welke toezichtmiddelen nodig zijn om de toezichtstrategie uit te voeren en ervoor zorgen dat daarvoor voldoende middelen beschikbaar zijn. Bij het bepalen van de benodigde middelen moeten de bevoegde autoriteiten ook rekening houden met de technologische middelen die zij nodig hebben om hun taken doeltreffend uit te voeren, met name wanneer technologie essentieel is voor de wijze waarop de specifieke sectoren functioneren;”

4.4.4 Toezichtinstrumenten

19. Paragraaf 94 wordt als volgt gewijzigd:

“In sommige gevallen dienen de bevoegde autoriteiten na te gaan of de combinatie van twee of meer instrumenten mogelijk doeltreffender is. Dit is onder meer relevant in situaties waarin de bevoegde autoriteit zich zorgen maakt over de nauwkeurigheid van de informatie die tijdens toetsingen op afstand of in het kader van AML/CFT-informatieverzoeken is ontvangen. In dergelijke omstandigheden kan het noodzakelijk zijn dat de bevoegde autoriteiten deze informatie verifiëren door middel van een inspectie ter plaatse, die doorgaans aspecten omvat als de steekproefsgewijze controle van transacties en klantendossiers, en gesprekken met essentiële medewerkers en leden van het leidinggevend orgaan. De bevoegde autoriteiten dienen waar nodig ad-hocinspecties te kunnen uitvoeren die geen deel uitmaken van hun toezichtstrategie en -plan. De noodzaak van dergelijke inspecties kan voortvloeien uit een specifieke gebeurtenis waardoor de sector/subsector of de te beoordelen subjecten kunnen worden blootgesteld aan een verhoogd ML/TF-risico, of uit significante veranderingen in de ML/TF-risicoblootstelling van de sector/subsector of te beoordelen subjecten, of kan het gevolg zijn van de ontdekking van bepaalde informatie door de bevoegde autoriteit, zoals meldingen van klokkenluiders, wijdverbreide openbare aantijgingen van wangedrag, informatie van andere openbare binnenlandse en buitenlandse autoriteiten, een nieuwe ML/TF-typologie of tijdens het toezicht gedane constatering met betrekking tot AML/CFT-systemen en -controles of het algemene kader voor interne controles. Wanneer de bevoegde autoriteit heeft besloten dat een ad-hocinspectie gerechtvaardigd is, dient zij de reikwijdte en de aandachtspunten van de inspectie te bepalen, alsook of er elementen ter plaatse onderzocht moeten worden en of er behoefte is aan de betrokkenheid van en samenwerking met andere toezichthouders.”

4.4.5 Toezichtpraktijken en de toezichtshandleiding

20. Paragraaf 101, punt c), i), wordt als volgt gewijzigd:

“i) de toereikendheid van de relevante beleidslijnen en procedures en de vraag of deze verband houden met de bedrijfsbrede risicobeoordeling en of deze beleidslijnen en procedures worden geëvalueerd en, indien nodig, bijgewerkt zodra de bedrijfsbrede risicobeoordeling verandert;”

4.4.8 Follow-up van het toezicht

21. Paragraaf 117 wordt als volgt gewijzigd:

“Wanneer de bevoegde autoriteiten het vermoeden hebben dat er opzettelijk geen doeltreffende systemen en controles worden ingevoerd, dienen zij meer robuuste vervolmaatregelen te overwegen die de onmiddellijke stopzetting van dergelijk gedrag door het te beoordelen subject moeten waarborgen. In dergelijke omstandigheden dienen de bevoegde autoriteiten samen te werken en informatie uit te wisselen, en indien nodig, acties te coördineren met prudentiële toezichthouders met betrekking tot de tekortkomingen van het te beoordelen subject.”

4.4.9 Feedback aan de sector

22. Aan paragraaf 125 wordt punt f) toegevoegd:

“f) zorgen over de kwaliteit en het nut van meldingen van verdachte transacties.”

23. Paragraaf 126, punten a) en b), worden als volgt gewijzigd:

“a) de toepassing door te beoordelen subjecten van een doeltreffende, op risico gebaseerde aanpak bevorderen en ondersteunen, onder meer door de publicatie van in de sector vastgestelde beste praktijken;

b) waarborgen dat de-risking van hele categorieën klanten niet direct of indirect wordt bevorderd of toegestaan, zoals uiteengezet in de richtsnoeren inzake beleid en controles voor het doeltreffend beheer van de risico's van witwassen en terrorismefinanciering (ML/TF) bij het verlenen van toegang tot financiële diensten op grond van Richtlijn (EU) 2015/849 en de EBA-richtsnoeren inzake de risicofactoren voor ML/TF, en met name de richtsnoeren 4.9, 4.10. en 4.11⁹;

24. Aan paragraaf 126 wordt punt c) toegevoegd:

“c) hun acties coördineren en overwegen om gezamenlijke richtsnoeren uit te vaardigen om consistente verwachtingen te formuleren wanneer meerdere bevoegde autoriteiten verantwoordelijk zijn voor het AML/CFT-toezicht op beoordeelde subjecten in dezelfde sector in de lidstaat. De bevoegde autoriteiten dienen na te gaan of andere autoriteiten verantwoordelijk zijn voor het uitvoeren van richtsnoeren over aanverwante

⁹ EBA-richtsnoeren krachtens artikel 17 en artikel 18, lid 4, van Richtlijn (EU) 2015/849 betreffende cliëntenonderzoek en de factoren die kredietinstellingen en financiële instellingen in overweging dienen te nemen wanneer zij het aan afzonderlijke zakelijke relaties en occasionele transacties verbonden witwasrisico en risico van terrorismefinanciering beoordelen (“de richtsnoeren inzake ML/TF-risicofactoren”), [EBA/GL/2021/02](#).

aangelegenheden en, indien dit het geval is, dienen zij indien nodig met deze autoriteiten samen te werken.”

25. Paragraaf 127 wordt als volgt gewijzigd:

“De bevoegde autoriteiten dienen te overwegen om bij de ontwikkeling van richtsnoeren inzake toezicht overleg te plegen met te beoordelen subjecten en andere relevante belanghebbenden en dienen te bepalen wat de meest doeltreffende manier is om dit overleg tot stand te brengen. Dit overleg kan onder meer plaatsvinden door middel van een openbare raadpleging, samenwerking met de sector, met name wanneer een sector nieuw onder regelgeving of toezicht komt te vallen, of samenwerking met brancheorganisaties, financiële-inlichtingeneenheden, rechtshandhavinginstanties en andere bevoegde autoriteiten of overheidsinstanties, of door deelname aan overlegfora. De bevoegde autoriteiten dienen ervoor te zorgen dat bij het overleg voldoende belanghebbenden worden betrokken die gevolgen van de richtsnoeren zullen ondervinden en dat belanghebbenden voldoende tijd krijgen om hun standpunten kenbaar te maken.”

26. Paragraaf 128 wordt als volgt gewijzigd:

“De bevoegde autoriteiten dienen periodiek te beoordelen of hun bestaande richtsnoeren voor de sector nog geschikt zijn, met name wanneer een sector nieuw onder regelgeving of toezicht komt te vallen. Een dergelijke beoordeling dient regelmatig of op ad-hocbasis te worden uitgevoerd en kan plaatsvinden naar aanleiding van bepaalde gebeurtenissen, zoals wijzigingen in de nationale of Europese wetgeving of wijzigingen in de nationale of supranationale risicobeoordelingen, of op basis van feedback van de sector. Wanneer de bevoegde autoriteiten vaststellen dat de bestaande richtsnoeren niet langer actueel of relevant zijn, dienen zij de noodzakelijke wijzigingen onverwijld mee te delen aan de sector.”

4.4.10 Opleiding van het personeel van de bevoegde autoriteit

27. Paragraaf 133 wordt als volgt gewijzigd:

“De bevoegde autoriteiten dienen een opleidingsprogramma te ontwikkelen dat wordt aangepast aan de behoeften van specifieke functies binnen de bevoegde autoriteit, rekening houdend met de kenmerken van de sectoren die onder hun toezicht staan, hun taken, anciënniteit en werkervaring. De bevoegde autoriteiten dienen dit opleidingsprogramma actueel te houden en regelmatig te herzien om ervoor te zorgen dat het relevant blijft.

De bevoegde autoriteiten dienen erop toe te zien dat de verstrekte opleiding grondig genoeg is om ervoor te zorgen dat het betrokken personeel over voldoende technische deskundigheid beschikt om toezicht te kunnen houden op de te beoordelen subjecten. Indien nodig dienen de bevoegde autoriteiten een beroep te doen op een externe aanbieder van opleidingen.

De bevoegde autoriteiten dienen toe te zien op het opleidingsniveau van individuele personeelsleden of, in voorkomend geval, van volledige teams.”

28. Een nieuwe paragraaf 133 bis wordt ingevoegd:

“133 bis. Wanneer bevoegde autoriteiten gebruikmaken van de diensten van externe partijen om (sommige delen van) hun toezichtplan of een specifieke toezichttaak als bedoeld in afdeling 4.4.7 uit te voeren, of anderszins toezichttaken aan andere toezichthoudende autoriteiten delegeren, moeten bevoegde autoriteiten ook overwegen om dergelijke externe partijen in hun opleidingsprogramma op te nemen.

29. Paragraaf 134, punten c) en d), worden als volgt gewijzigd:

“c) kunnen vaststellen hoe adequaat, evenredig en doeltreffend de AML/CFT-beleidslijnen en -procedures, met inbegrip van eventuele software of andere technologische tools, en bredere governanceregelingen en interne controles zijn in het licht van de eigen risicobeoordeling en bedrijfsmodellen van het te beoordelen subject;

d) inzicht hebben in de verschillende producten, diensten en financiële instrumenten en de risico's waaraan deze zijn blootgesteld, met inbegrip van de risico's die verbonden zijn aan de onderliggende technologieën die bij de levering van die producten, diensten en instrumenten worden gebruikt;”

30. In paragraaf 134 wordt punt g) ingevoegd:

“g) inzicht hebben in de technologie die ten grondslag ligt aan de bedrijfsmodellen, activiteiten en controles van te beoordelen subjecten om de risico's en controles te kunnen beoordelen en de juiste inzet van (op technologie gebaseerde) toezichtinstrumenten mogelijk te maken.”

31. Paragraaf 135 wordt als volgt gewijzigd:

“De opleiding dient te worden afgestemd op de AML/CFT-taken van het betrokken personeel en het hoger management, en kan bestaan uit interne en externe opleidingscursussen en conferenties, e-learningcursussen, nieuwsbrieven, discussies over casestudy's, werving, feedback over uitgevoerde taken en andere vormen van praktisch leren”. Waar nodig en passend moeten de bevoegde autoriteiten ook overwegen om bestaande kennishiaten op te vullen door middel van strategische aanwervingen of door een beroep te doen op interne specialisten zoals IT-specialisten.”

32. Een nieuwe paragraaf 135 bis wordt ingevoegd:

“135 bis. Wanneer meerdere bevoegde autoriteiten verantwoordelijk zijn voor het AML/CFT-toezicht op dezelfde sector in de lidstaat, dienen de bevoegde autoriteiten te overwegen een gezamenlijke opleiding te verstrekken om te zorgen voor een gemeenschappelijke interpretatie van het toepasselijke kader en de wijze waarop dit moet worden toegepast en voor een consistente aanpak van het toezicht. De bevoegde autoriteiten kunnen ook baat hebben bij onderlinge kennisuitwisseling en kennisuitwisseling met andere relevante binnenlandse en buitenlandse autoriteiten, zoals prudentiële toezichthouders, de FIE, relevante EU-organen en AML/CFT-toezichthouders van andere landen.”

vi. **Wijzigingen in “Richtsnoer 4.5: Stap 4 – Monitoring en actualisering van het RBS-model”**

4.5.2 Toetsing van het AML/CFT-RBS-model

33. Paragraaf 148, punt a), wordt als volgt gewijzigd:

“a) professionele en technische deskundigheid;”